

69 . Iaz | Comuna: Obreja | Județ: Caraș-Severin | Punct: Catrul mic | Anul: 1994

Anul: 1994

Cod RAN: 53407.01;51029.06

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Neatribuit

Autori: Adrian Ardeț, Lucia-Carmen Ardeț, Doina Benea

Instituții: Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș

Cercetările arheologice de la Jupa - Caransebeș [Tibiscum] - campaniile 1993-1994

Raport

Cercetările arheologice întreprinse în castrul mic de la Tibiscum au permis identificarea în anul 1992 a principiei. Cu această ocazie s-au precizat încăperile de pe laturile de nord și de est. În anii 1993-1994 alte secțiuni au dus la dezvelirea armamentăriei.

Edificiul era construit din lemn, întreaga construcție era așezată pe bârne.

Au fost observate două de folosință, ambele de lemn, distruse fiecare de câte un incendiu puternic.

Materialul arheologic recuperat, relativ puțin, se încadrează în dotarea generală a castrului mic (II), și anume în prima jumătate a secolului II.

A. Sector oraș roman.

Cercetările arheologice efectuate la Tibiscum în campaniile 1992 - 1994, au abordat zona nordică a rezervației, perimetrul orașului antic.

În această zonă a fost surprinsă o clădire romană, drumul roman ce traversează orașul, șanțul de apărare (fossa) și o parte din val (vallum) împreună cu berma.

La dreapta secțiunii magistrale de 50 x 2 m, cercetată în anii anteriori a fost caroiată o suprafață de 120 m.p. fiind surprinse zidul de incintă al locuinței și compartimentele ce împărțeau diferitele camere. În carourile D2 - D4, a fost dezvelită curtea interioară compusă din trei straturi alternative de pietriș și nisip suprapuse peste primul nivel de locuire.

Săpăturile din această zonă confirmă investigațiile efectuate în secțiunea magistrală, stratigrafic constatăndu-se patru nivele de locuire și un presupus nivel post roman.

Nivelul I - surprins atât în interiorul clădirii, cât și în curte se află la o adâncime de 2 m., fiind compus dintr-un strat de cca. 10 cm. de chirpici și arsură cu numeroase fragmente ceramice lipsind urmele de construcție.

Nivelul II - aflat la 1,50 m. adâncime constă dintr-un strat de amenajare fiind dezvelite baza unui zid din chirpici și bârne care delimitează o clădire. În caroul D1, au fost surprinse "in situ", două vase întregibile dintre care unul de mari dimensiuni, destinat consumului de apă (cisterneae) și multe fragmente ceramice.

Nivelul III - reprezintă un strat de luiture de cca. 10 cm. aflându-se la adâncimea de 0,80 m. Au fost surprinse zidurile despărțitoare ale camerelor din piatră de râu. Acest nivel reprezintă din punct de vedere stratigrafic, momentul în care această locuință este ridicată din ziduri de piatră de râu.

Nivelul IV - se caracterizează printr-o peliculă de lut gălbui cu multe materiale de construcție, groasă de 15 cm. suprapusă tot de un strat de luiture. Acestea indică o refacere în sec. III a podelei și unele

îmbunătățiri în domeniul construcției.

Ultimul nivel, aflat sub glie la cca. 20 - 30 cm., constă dintr-o peliculă de lut pe care au fost surprinse țigle și cărămizi căzute ca urmare a prăbușirii construcțiilor după părăsirea orașului. Această situație se constată atât în interiorul clădirii, cât și în curte. Dintre piesele descoperite pot fi amintite cele 10 monede (denari și sesterți) de la Traian și până la Filip Arabul, apoi o piesă provenind de la o mașină de război, cisterna întregibilă și foarte multe fragmente ceramice.

În campania arheologică 1993, a fost surprins șanțul de apărare, (fossa) și o parte din val (vallum) împreună cu berma.

Cronologic, valul descoperit de noi, se încadrează la sfârșitul sec. II și începutul sec. III, fiind analog situației existente la nord de drumul roman, care se prezintă astfel: - nivelul I - se încadrează la începutul sec. II, nivelul II - mijlocul sec. II, fiind distrus în urma unor conflicte probabil cele cu sarmații iazigi, nivelul III, este analog cu ridicarea în piatră a construcției fiind datat la sfârșitul sec. II și începutul sec. III. Nivelul IV, se datează la mijlocul sec. III, iar ultimul nivel îl încadrăm momentan la începutul sec. IV.

B. Sector "Tigănești".

Punctul "Tigănești" - se află situat la cca. 1km. sud de Tibiscum și cca. 200 m. de Caromet S.A. Caransebeș, în imediata apropiere a drumului roman Tibiscum - Dierna.

Colectivul de cercetare a fost format din Adriana Ardeț și Carmen Ardeț, trasându-se o secțiune de 16 x 1,5 m., orientată nord-sud, fiind surprinse două nivele și fundația unei construcții aflată în această zonă.

Primul nivel este format dintr-un pământ brun-gălbui, cu urme de mortar și multă cărămidă având o grosime de cca. 35 - 45 cm. fiind acoperit de humusul actual. Au fost descoperite trei schelete umane orientate est - vest în caroul 2, la adâncimea de 0,35 m. a fost descoperită o monedă din timpul lui Carol Robert.

Sub acest nivel de înmormântare au fost descoperite trei morminte având aceeași orientare, singurul care a conținut material arheologic a fost cel de copil în care a apărut un vârf de săgeată.

În caroul 7, la adâncimea de 0,40 m., a fost descoperită o monedă romană în condiții proaste de păstrare, pe avers reprezentându-l pe Filip Arabul și pe revers având COL; VIM. Alături de aceste piese au mai fost descoperite cărămizi romane cu ștampila CIV cunoscute la Tibiscum și foarte multă ceramică medievală, în caroul 8 descoperindu-se un vas medieval întregibil.

Din cercetările noastre, se pare că avem de-a face cu o construcție romană refolosită la începutul evului mediu având în vedere faptul că locul unde ne-am desfășurat cercetările se află între anticul Tibiscum și orașul medieval Caransebeș care a început în această perioadă să se dezvolte. Cercetările viitoare ne vor elucida asupra aspectelor arhitectonice din această zonă.

Informații suplimentare online

[Raportul 18 din cronica.cimec.ro](http://raportul18.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.foolosind.Mapserver.Cimec.ro)
